

Exam. Code : 103202

Subject Code : 1026

B.A./B.Sc. 2nd Semester

MUSIC (Instrumental)

Time Allowed—Three Hours] [Maximum Marks—50

Note :— Attempt FIVE questions. All questions carry equal marks.

1. Write the life sketch and contribution towards music of Ustad Vilayat Khan 10
2. Differentiate the following musical terms :
Vadi—Samvadi
Purvang—Utrang. 10
3. How will you classify the Indian Musical Instruments ?
Write in detail. 10
4. Write short notes on Jor and Jhalla. 10
5. Write the notation of one Razakhani Gat in Raga Bhairav or Kafi along with the description of Raga. 10
6. Write Ekgun and Dugun of Kehrva Tala. Also write its description. 10
7. What is the contribution of Bhai Mardana towards music ? 10
8. Write about the development of Indian Music during Vedic period. 10

(PUNJABI VERSION)

ਨੋਟ :— ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

1. ਉਸਤਾਦ ਵਿਲਾਇਤ ਖਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪਰਿਚੈ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਲਿਖੋ। 10
2. ਨੇੜੇ ਲਿਖੀਆਂ ਸੰਗੀਤਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ :
ਵਦੀ- ਸੰਵਾਦੀ
ਪੂਰਵਾਂਗ—ਉਤਰਾਂਗ। 10
3. ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸਾਜਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ ?
ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ। 10
4. ਜੋੜ ਅਤੇ ਝਾਲਾ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 10
5. ਰਾਗ ਭੈਰਵ ਜਾਂ ਕਾਫੀ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਦੀ ਸਵਰਲਿਪੀ ਲਿਖੋ। 10
6. ਕਹਿਰਵਾ ਤਾਲ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਦੀ ਇਕਗੁਨ ਅਤੇ ਦੁਗੁਨ ਲਿਖੋ। 10
7. ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਯੋਗਦਾਨ ਲਿਖੋ। 10
8. ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। 10

(HINDI VERSION)

ਨੋਟ :—ਕੋਈ ਪਾंच प्रश्न करें। सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

1. उस्ताद विलायत खाँ का जीवन परिचय व संगीत के प्रति उनका योगदान लिखें। 10

2. निम्नलिखित सांगीतिक परिभाषाओं का अन्तर स्पष्ट करें :
वादी—संवादी
पूर्वांग—उत्तरांग। 10
3. आप भारतीय संगीत वाद्यों का वर्गीकरण कैसे करोगे ? विस्तार सहित लिखें। 10
4. जोड़ और झाला पर संक्षिप्त नोट लिखें। 10
5. राग भैरव अथवा काफी का परिचय देते हुए, उसमें एक रज़ाखाना गत की स्वरलिपि लिखें। 10
6. कहरवा ताल का परिचय देते हुए, उसकी एकगुन तथा दुगुन लिखें। 10
7. भाई मर्दाना का संगीत के प्रति योगदान लिखें। 10
8. वैदिक काल में भारतीय संगीत के विकास के विषय में लिखें। 10